

INTRESSANTA FYND AV SKALBAGGAR 1999

av
JOHNNY LINDQUIST

Så var det dags för sammanställning av århundradets sista rapporter av intressanta skalbaggsfynd.

Under året har jag fått brev rörande våra båda lindbocksarter, *Stenostola dubia* och *S. ferrea*. T ex skriver Kennet Lundin att på hans tomt i Lerum står en ca 70-årig lindberså där lindbockar under sommaren kan ses svärma i hundratal.

Tar man en närmare titt på data för dessa båda arter blir man minst sagt förvirrad. I äldre litteratur verkar namnen vara ihopslagna eller omkastade i förhållande till landskapsfynden. Helt klart är dock att *S. ferrea* verkar vara ytterst sällsynt jämfört med *S. dubia*. Bengt Ehnström, som själv aldrig funnit *S. ferrea*, håller med om förvirringen och han säger vidare att vissa auktorer vägrat dela upp dem i två arter. Från Västergötland har Bengt två uppgifter på *S. ferrea*, dels skall Anders Törnvall ha tagit den i Göteborg, dels har Viberg, som är en äldre samlare, också tagit den i Göteborg. Bestämningarna borde kontrolleras och så även ett stort material av *Stenostola* från Västsverige särskilt som *S. ferrea* inte finns uppgiven för Västergötland i senaste skalbaggs katalogen.

Säkert har vi anledning att återkomma till detta problem. Nu till fjolårets intressanta skalbaggsfynd, och som vanligt tack till alla rapportörer.

Namnförkortningar:

Bertil Andrén	(BA)
Bengt Carlsson	(BC)
Torulf Greek	(TG)
Sindre Ligaard	(SL)
Johnny Lindquist	(JL)
Håkan Ljungberg	(HL)

JORDLÖPARE (Carabidae)

Leistus rufomarginatus (Duft.)

Vg Gunnebo. Gunnebo Slott. 16.09.1999 (HL).

Vid en inventering av skalbaggsfaunan kring Gunnebo Slott nära Mölndal påträffades ett exemplar av denna art. Lokalen är en igenvuxen ädellövskog med tät buskvegetation, i en sluttning med rörligt grundvatten och myllrik botten. *L. rufomarginatus* är i Västergötland tidigare endast känd från en lokal i Göteborgstrakten (i Lärjeåns dalgång) och från Kinnekulle. Utbredningen är för övrigt inskränkt till Skåne och ett par lokaler i Halland.

Leistus rufomarginatus

Carabus clathratus L.

Vg Hunsered, Mjörn. 25.05.1999 (TG).
15 ex i tre fallfällor på strandäng.

Blethisa multipunctata (L.)

Ha Sandsjöbacka. 04.05.1999 (JL).

I våtmarken nedanför ljungheden, alldeles väster om motorvägen påträffades ett ex av *B. multipunctata*. Den är i AROMIA tidigare rapporterad från Ha, Onsala 1998 och Bo, Grebbestad 1995. Då den p g a torrläggningar av våtmarker gått tillbaka i Mellan-europa, är det intressant när "nya" lokaler upptäcks.

***Bembidion velox* L.**

Bo Kärnsjön, N-sidan. 25.07.1999 (BA,BC).
Tre ex på en liten sandstrand. B. Andrén och H. Ljungberg tog några ex av denna art vid badplatsen Gaddesanda i Vg juni 1996. För övrigt är det tunnsått med fynduppgifter i Västsverige de senaste 20 åren. I Bo är *B. velox* endast rapporterad fyra gånger tidigare, senast vid Hällungen på 50-talet av B. Andrén.

***Bembidion bipunctatum* L.**

Bo Jörlanda, Arneråsåns mynning. 04.05.1999 (BC).

Arten förekommer på några få platser utmed kusten, men fynd i inlandet är mycket fåtaliga som H. Ljungberg påpekar i AROMIA 1:97.

***Ocys quinquestriatus* (Gyll.) murlöpare**

Ha Varberg. 05.04.1999 (BA, BC).

I början av året besöktes Varberg och fästningen för att eftersöka denna mycket sällsynta art. Framförallt undersöktes området nedanför murarna, där ett antal små jordlöpare sågs springa. Vid en sorkgång på murens sydsida togs härvid ett ex av *O. quinquestriatus*, som tycks vara knuten till gamla byggnader och gnagare. I väst har arten under senare år även tagits i Landskrona samt i ruiner i Tönsberg, Norge, VE, (SL), under vinterhalvåret. I övrigt var *Trechus quadristriatus* (Schränk), som är mycket lik *O. quinquestriatus* vanlig.

Rödlistad, hotkategori 4.

***Agonum dolens* (Sahl.)**

Det. H. Ljungberg.

Vg Östad. Krokamad. Mjörn. 31.05.1999 (TG).

***Stenolophus mixtus* (Herbst)**

Det. H. Ljungberg.

Vg Hunsered. Mjörn. 27.07.1999 (TG).

DYKARE (Dytiscidae)***Deronectes latus* (Stephens) älvdykare**

Bo Krokstad, Örekilsälven. 25.07.1999 (BA, BC).

I samband med en tur längs Örekilsälven, främst för att leta efter strandlevande jordlöpare, håvades även i älven, och norr Kärnsjön, strax SO Bergane togs vid ett ställe med stora stenar på botten ett ex av arten. På lokalen fanns även bäckbaggarna *Elmis aenea* (Müller) och *Oulimnius tuberculatus* (Müller). Bland stenar på stranden löpte den vackert blåmetallskimrande *Bembidion saxatile* Gyll.

Rödlistad, hotkategori 4.

***Graphoderus cinereus* L.**

Vg Vänersnäs. 25.04.1999 (BA,BC).

Ett ex i en vik av Vätern nära St. Lund. I samma vik tog vi även ett ex av vattenbaggen *Hydrophilus caraboides*.

VIRVELBAGGAR (Gyrinidae)***Gyrinus caspius* Men.**

Ha Släp. 03.09.1999 (BA,BC).

Ett ex nära Lycker. Denna virvelbagge lever nära havet ofta i rinnande vatten. Lars Huggert har tidigare rapporterat arten från Bolgenområdet 09.05.1965. För övrigt känner jag (BC) inte till några fynd från N Halland.

STUMPBAGGAR (Histeridae)***Dendrophilus corticalis* (Payk.)**

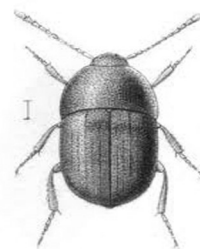
Bo Tingvall, Bullaren. I hålek. (TG).

Vg Lerum, Öxnäs. I fönsterfälla. (TG).

MYCELBAGGAR (Leiodidae)***Leptinus testaceus* Müll. muspälsbagge**

Vg Lerum, Aspenäs. 06.08.1999 (TG).

Hittad vid sällning av mulm från hålek

Leptinus testaceus

KORTVINGAR (Staphylinidae)***Dinothenarus pubescens* (De Geer)**

Det. J. Lindquist

Bo Tingvall, Bullaren. 11.07.1999 (TG).

I fallfälla i hålek. **Rödlistad, hotkategori 2.*****Ocypus nero* (Fald.)**

Det. J. Lindquist

Vg Nääs, Lungnet. 20.05.1999 (TG).

Ny för Västergötland. Springande på väg.***Quedius longicornis* Kraatz.**

Det. J. Lindquist

Vg Skallsjö s:n, Nääs. 03.09.1999 (TG).

***Quedius tenellus* (Grav.)**

Det. J. Lindquist

Vg Skallsjö s:n, Söabergen. 09.06.1999 (TG).

***Quedius scitus* (Grav.)**

Det. J. Lindquist

Vg Skallsjö s:n, Nääs, Allén. 09.09.1999 (TG).

***Aleochara obscurella* Grav.**

Bo Hönö. 11.07.1999 (JL).

En sällsynt kortvinge som oftast påträffats enstaka, och uteslutande i våra västra kustlandskap; Sk, Ha, Vg, Bo. Den lever liksom våra övriga *Aleochara*-arter som parasit på flugpuppor, i detta fallet hos några olika tångflugor. Ett ex sållat samman med talrika ex *Cafius xantholoma* i ett tunt lager ruttande tång på stenig strand.

***Cadaverota cadaverina* (Br. De Barn.)**

Vg Gunnebo, Gunnebo Slott. 28.11.1999 (JL).

Arten är funnen i samtliga landskap upp till Dalarna, och är även vitt utbredd i övriga Europa. Trots detta räknas den som sällsynt inom hela sitt utbredningsområde. Den påträffas oftast på åtel eller i spillning, mera sällan som vid detta tillfälle på svamp. En hona och en hane sållades bland ruttande svampar vid foten av en jätteek. Med i sållprovet fanns även mängder av *Tachinus subteraneus*.

***Atheta marcida* (Erich)**

Ds Kroppefjäll, Stigen. 13.09.1999 (JL).

Ny för Dalsland. En i övriga landet allmän svamplevande kortvinge som uppträder till sent på hösten även efter att frost inträtt. Tidigare rapporterad i AROMIA som ny för Bohuslän 1994.

***Atheta pilicornis* (Thoms.)**

Ds Kroppefjäll, Stigen. 13.09.1999 (JL).

Ny för Dalsland. Tämligen allmän. Förutom vid svamp, som vid detta fyndtillfälle, kan arten förekomma vid döda djur, ruttande växter och liknande.

***Atheta boleticola* Sahl.**

Ds Kroppefjäll, Stigen. 13.09.1999 (JL).

Ny för Dalsland. En sällsynt *Atheta* som är närbesläktad med både *A. pilicornis* och *A. paracrassicornis* men är en mer utpräglad svampart än dessa, förekommer både i mark- och trädsvampar. Funnen i ett ex på stubbsvampar i gammal, mossig granskog, samman med flera andra *Atheta*- och *Gyrophana*-arter.

***Atheta paracrassicornis* Brund.**

Ds Kroppefjäll, Stigen. 13.09.1999 (JL).

Ny för Dalsland. Nybeskrevs 1954, och anses vara betydligt sällsyntare än sin mycket närstående släkting *A. crassicornis*. Jag (JL) har tidigare funnit de båda arterna tillsammans vid savande björkstubbe vid Bergsjön i Göteborg. *A. paracrassicornis* är inte funnen i Bo, men den bör gå att finna även där i svamp eller björksav, dock gäller det att få tag på hanar då honorna av de båda arterna är näst intill omöjliga att skilja.

***Anopleta corvina* (Thoms.)**

Ds Kroppefjäll, Stigen. 13.09.1999 (JL).

Ny för Dalsland. Allmän höstart som ofta, och gärna i sällskap med *Atheta marcida* söker sig till ruttande svampar. Den skiljes dock lätt från *A. marcida* genom sin ringa storlek och svarta jämbreda kropp. Tidigare rapporterad i AROMIA som ny för Bohuslän 1994.

JORDBAGGAR (Trogidae)***Trox scaber* (L.)**

Bo Tingvall, Bullaren. 1999 (TG).

BLADHORNINGAR (Scarabaeidae)***Osmoderma eremita* (Scoop)**

Det. T. Ranius.

Vg Lerum, Aspenäs villastad. (TG).

Larv av läderbagge hittades tillsammans med spillning i en hålek vid Aspens strand 04.06.1999 Senare hittades mer spillning i en hålek på en tomt i ett närliggande vil-
laområde.

Rödlistad, hotkategori 1.

***Gnorimus nobilis* (L.)**

Vg Floda, Kusebacka och Sävåns dalgång.
22.07.1999 (TG).

Vg Lerum, Hulanparken. 27.07.1999 (TG).

Vg Skallsjö s:n, Vik, vid djupviken
Sävelången. 08.07.1999 (TG).

Rödlistad, hotkategori 2.

EKOXBAGGAR (Lucanidae)***Platycerus caprea* (De Geer).**

Det. R. Andersson.

Vg Floda, Stenstorp. I ask. 07.05.1999 (TG).

Vg Lerum, Astrids kulle.

***Platycerus caraboides* (L.)**

Det. R. Andersson.

Vg Nääs, Kullahagen. 07.05.1999 (TG).

FLUGBAGGAR (Cantharidae)***Ancistronycha cyanipennis* (Fald).**

Vg Skallsjö s:n, Ekudden. 02.06.1999 (TG).

Vg Lerum, Söabäcken. 21.06.1999 (TG).

Rödlistad, hotkategori 3.

KNÄPPARE (Elateridae)***Selatosomus cruciatus* (L.).**

Vg Nääs. 26.06.1999 (TG).

I fälla på bok i parken.

***Ampedus hjorti* (Rye).**

Vg Gunnebo, Gunnebo Slott. (HL).

Ett exemplar av denna hålträdslevande
knäppare påträffades under den ovannämnda
insektsinventeringen, 16/6-3/7 1999, i en

fälla, som satt i en stamhålighet i en grov,
rödmurken al. Fyndet är det första svenska
från al, annars påträffas arten oftast i ihåliga
ekar, med enstaka fynd från ask.

Andra fynd är Bo Tingvall. Bullaren. Två ex
i fällor i hålek 99.07. ett ex hävat på vegeta-
tion 27.06.1999 (TG). Det R. Andersson.

Vg Nääs. I lind i allén. 08.06.1999 (TG).

Vg Lerum. Aspenäs. Död i hålek. 99.05.
Leg. JL.

Rödlistad, hotkategori 4.

***Ampedus cardinalis* (Schiödt).**

Det. R. Andersson.

Vg Skallsjö s:n, Nääs. (TG).

I fallfälla i hålek 08.06.1999. I fönsterfälla
på ekhögstubbe 99.07, död i ihålig ekgren
99.07.

Rödlistad, hotkategori 2.

RÖTSVAMPBAGGAR (Eucnemidae)***Xylophilus corticalis* (Payk.)**

Vg Skallsjö s:n, St. Håvared. På björkraka.
11.07.1999 (TG).

Vg. Östad. Huvden. Söabäcken. På alraka.
11.07.1999 (TG).

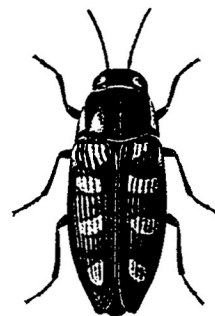
Rödlistad, hotkategori 2.

PRAKTBAGGAR (Buprestidae)***Buprestis octoguttata* L.**

Bo Rossö. 05.06.1999 (BA,BC,HL,SL).

Ny för Bohuslän. En puppa i ett rotben av
fur. Vi besökte Rossö för att i huvudsak titta
efter strandlevande insekter. Sindre upp-
märksammade några flyghål i ett gammalt
avbrutet rotben på stranden. Jag (BC) tog
hem en bit, och efter några dagar kläcktes
praktbaggen.

Rödlistad, hotkategori 4.

Buprestis octoguttata

MÖRKBAGGAR (Trogossitidae)*Thymalus limbatus* (Fabr.)

Vg Skallsjö s:n, Hasledalen vid Tvärsjön på ticka på björk 10.07.1999 (TG). och Björnåskullar vid sjön Uspen på granraka 02.08.1999.

Grynocharis oblonga (L.)

Vg Nääs, Slottsparken. 26.07.1999 (TG).

Död i spindelnät på hålek.

Rödlistad, hotkategori 2.**BROKBAGGAR (Cleridae)***Korynetes caeruleus* (De Geer)

Vg Nääs. 1999 (TG). Flera tillfällen.

Vg St. Lundby k:a. 99.07.

GLANSBAGGAR (Nitidulidae)*Glischrochilus quadriguttatus* (Fabr.)

Vg Gunnebo, Gunnebo Slott. 27.04.1999. (JL).

Vg Lerum, Aspenäs. 15.05.1999 (JL,TG).

Exemplaret vid Gunnebo påträffades under fuktig bark på grov nedfallen ekgren. Området vid vägen som leder till Gunnebo Slott består av blandlövskog med flera mycket grova ekar.

Vid Aspenäs påträffades arten under fuktig bark på asplåga i bäckravin samman med kortvingarna *Dinaraea aequata* och *Placusa tachyporoides*.

Arten som är anträffad i få spridda syd- och mellansvenska landskap uppges leva på barkborrar.

Rödlistad, hotkategori 4.**SILVANIDAE***Psammoecus bipunctatus* Fabr.

Vg Vänersborg. 25.04.1999 (BA,BC).

Ny för Västergötland. Två ex i starr vid Nabbersberg.

VEDSVAMPBAGGAR**(Mycetophagidae)***Mycetophagus piceus* (Fabr.)

Vg Nääs. 20.05.1999 (TG).

I fälla på bok i parken.

Rödlistad, hotkategori 4.**SVARTBAGGAR (Tenebrionidae)***Allecula morio* (Fabr.)

Vg Nääs. 26.07.1999 (TG).

Rödlistad, hotkategori 4.*Prionychus ater* (Fabr.)

Vg Östad, Huvden. 27.07.1999 (TG).

I hålek.

Rödlistad, hotkategori 4.*Pseudocistela ceramoides* (L.)

Bo Tingvall, Bullaren.

Vg Floda, Kusebacka. 22.07.1999 (TG).

Rödlistad, hotkategori 4.*Mycetochara linearis* (Ill.)

Vg Nääs, Allen. 26.07.1999 (TG).

Vg Göteborg, Änggårdsbergen. 25.06.1998 (TG).

Vg Göteborg, Skansberget. 26.06.1998 (TG).

LÅNGHORNINGAR (Cerambycidae)*Leiopus nebulosus* (L.)

Vg Östad. 11.07.1999 (TG).

*Leiopus nebulosus***BLADBAGGAR (Chrysomelidae)***Plateumaris braccata* (Scop.)

Det. S. Lundberg.

Vg Göteborg, Änggårdsbergen. 22.06.1998 (TG).

Ny för Västergötland. Tagen från myror intill liten tjärn.

Chrysomela tremula Fabr.

Vg Floda. 04.10.1998 (TG).

ATTELABIDAE***Rhynchites aequatus* L.**

Vg Skarvik. 20.05.1984 (BC).

Ny för Västergötland. Ett ex i Naturhistoriska museets samlingar infångat av A. Törnvall.

SPETSVIVLAR (Apionidae)***Apion meieri* Des d Log.**

Bo Tuve. 23.08.1999 (BC).

Slaghåvad på alsikeklöver. Viveln är inte ovanlig på Hisingen, jag (BC) har funnit den vid bl a Öxnås och Ragnhildsholmen, alltid på alsikeklöver. Den mycket närstående arten *A. seniculus* lever däremot på bl a rödklöver.

VIVLAR (Curculionidae)***Sitona cylindricollis* Fåh.**

Vg Kinnekulle. 20.08.1999 (BC).

Flera ex vid Hällby på vit sötväppling.

***Furcipes recticornis* (L.)**

Vg Näås. På hägg. 20.05.1999 (TG).

***Phloeophagus thomsoni* (Grill).**

Vg Gunnebo, Gunnebo Slott. (HL).

Påträffad under den ovannämnda insektsinventeringen. I en fälla placerad på botten av ett röthål i en hästkastanj påträffades 16/6-3/7 1999 talrika exemplar av denna art, som lever i död ved av olika lövträd. Arten togs som ny för Västergötland 1998 (AROMIA 1:99). **Rödlistad, hotkategori 4.**

PRISLISTA

Allt nedanstående material kan Du köpa på våra möten på Naturhistoriska museet. Du kan också få det skickat per post. Skicka beställning till VEK, Naturhistoriska museet, Box 7283, 402 35 GÖTEBORG, (e-mail: torsten.nordander@gnm.se) eller ring Torsten Nordander, tel.: 031-7752441. Reservation för att visst material tillfälligt kan vara slutsålt.

Insektnålar (paket med 100 st)	nr 000 - 5 samt 7	45:-
Uppklistringslappar (paket med 500 st)	nr 3	35:-
	Nr 6	37:-
	Nr 7	45:-
	Nr 8	23:-
	Nr 9	50:-
Spännremsor	bredd 10 mm	23:-
	40 mm	25:-
Underlagskarta N eller O (det "gamla") län		2:-
Vykort med sandjägare + VEK:s adress		2:-
Handledning för insektsamlare		15:-
Svensk Insektfauna 9, Kortvingar 1		25:-
Lindroth: Våra skalbaggar (nytryckning)		150:-
VEK- T-shirt, (storl. SMALL eller MEDIUM)		70:-